

Větrné elektrárny z perspektivy obyvatel obcí: vnímání, postoje a důvody konfliktů



Větrné elektrárny v obci Pavlov, kraj Vysočina (Foto: B. Frantál)

RNDr. Bohumil Frantál, Ph.D.
Ústav geoniky AV ČR / Univerzita Palackého v Olomouci

Výzkum postojů k větrným elektrárnám

- dlouhodobé srovnávací výzkumy již od roku 2008
- motivační faktory akceptace, typy a důvody konfliktů
- změny v názorové hladině v průběhu času
(srovnání postojů v době plánování a po několika letech od výstavby a zprovoznění)
- dotazníková šetření s obyvateli a rozhovory se starosty v 16 lokalitách v 9 krajích ČR



Věžnice



Nová Ves v Horách



Anenská Studánka



Pavlov



Ostrý Kámen-Karle



Rejchartice - Stará Libavá



Pchery



Loučná nad Desnou



Drahany



Pohledy u Svitav



Vítězná



Krásná



Protivanov



Bantice



Veselí u Oder

Češi podporují větrné elektrárny ... tak proč se nestaví?

- Výzkumy (Median, 2019, Focus, 2020) prokázaly, že česká veřejnost upřednostňuje obnovitelné zdroje oproti jiným zdrojům energie (uhlí, jádro), ale část obyvatel z různých důvodů nesouhlasí s projekty v blízkosti svého bydliště.
- Míra sociální akceptace se liší mezi regiony i mezi obcemi v rámci regionů.
- Většina plánovaných projektů VtE ale byla zamítnuta nikoliv z důvodu nesouhlasu obcí či protestů místních obyvatel, ale pro **negativní postoj krajských úřadů**.

iDNES.cz
ZPRÁVY > KRAJE > JIHLAVA

Zprávy Sport Okresy Tipy na výlet Počasí Zaměstnavatelé v kraji Chutě Vysočiny

Vedení kraje Vysočina nechce další větrné elektrárny, žádosti ztěžuje

14. června 2014 17:42

Na Vysočině nyní stojí sedm větrných elektráren. A žádná další k nim nejspíš už nepřibude. V souvislosti se sobotním dnem otevřených dveří větrníků ve Věžnici na Havlíčkovodsku to prohlásil krajský radní pro oblast životního prostředí Zdeněk Chlád.

iDNES.cz
ZPRÁVY > KRAJE > JIHLAVA

Zprávy Sport Okresy Tipy na výlet Počasí Zaměstnavatelé v kraji Chutě Vysočiny

Vysočina přehodnotí odmítavý postoj k větrníkům, zájemců o stavbu jsou desítky

27. března 2023 14:22

Kraj Vysočina do konce léta přehodnotí svůj dosud odmítavý postoj k větrným elektrárnám. Jakýsi stop stav v kraji platí od roku 2009. K nynější změně přispěla nová legislativa i podpora obnovitelných zdrojů energie. Obce a města už nyní evidují desítky zájemců o stavbu větrníků.

Aktuality

Větrné elektrárny pomohou na Vysočině udržet pracovní místa i získat levnou energii

Vysočina disponuje druhým největším větrným potenciálem v Česku, na jejím území by mohly vyrůst desítky až nižší stovky větrných elektráren. Obnovitelné zdroje jsou navíc zásadní pro udržení průmyslu v regionu.

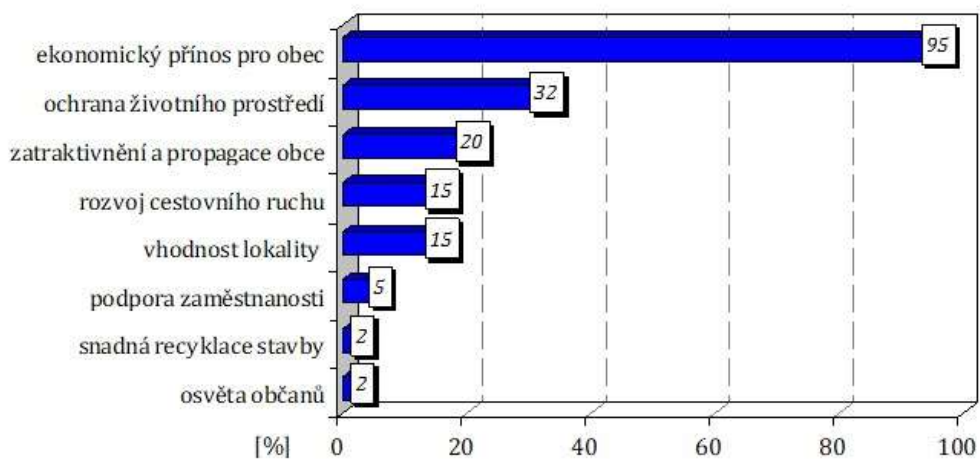
 **Kristýna Čermáková**
5.1.2025

Sdílet článek   

Vysočina je specifickým krajem uprostřed České republiky. Je velmi hustě osídlena množstvím drobných obcí, a kopcovitou a větrnou krajinou rozdělují lány lesů. I proto patří mezi nevhodnější lokality pro rozvoj větrné energetiky hned po Jihomoravském kraji. V [optimistickém scénáři](#) by se zde mohlo vystavět přes 750 megawattů výkonu.

Vnímané pozitivní přínosy VtE jako faktory akceptace

Dřívější výzkumy (do r. 2019)
- peníze na prvním místě



V současnosti
→ nejde jen o peníze



Čeho se část lidí obává?

Odlétávající led (10%)



Rušení TV (10%)



Cestovní ruch (19%)



Hluk (35%)



Ceny nemovitostí (39%)

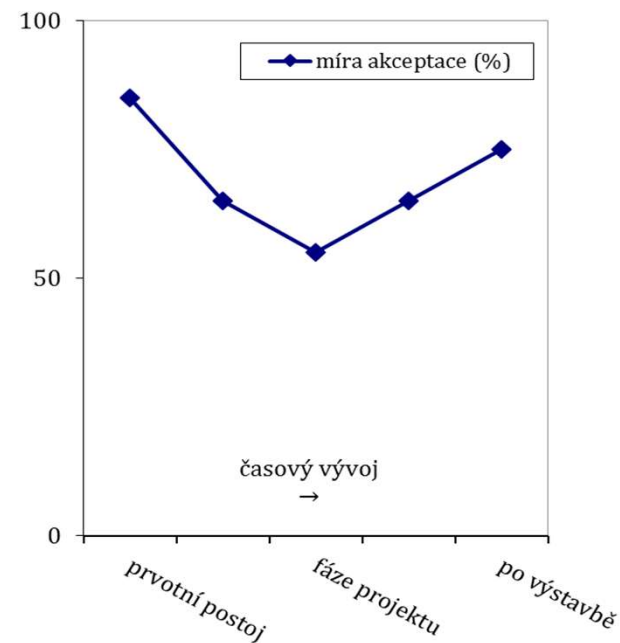
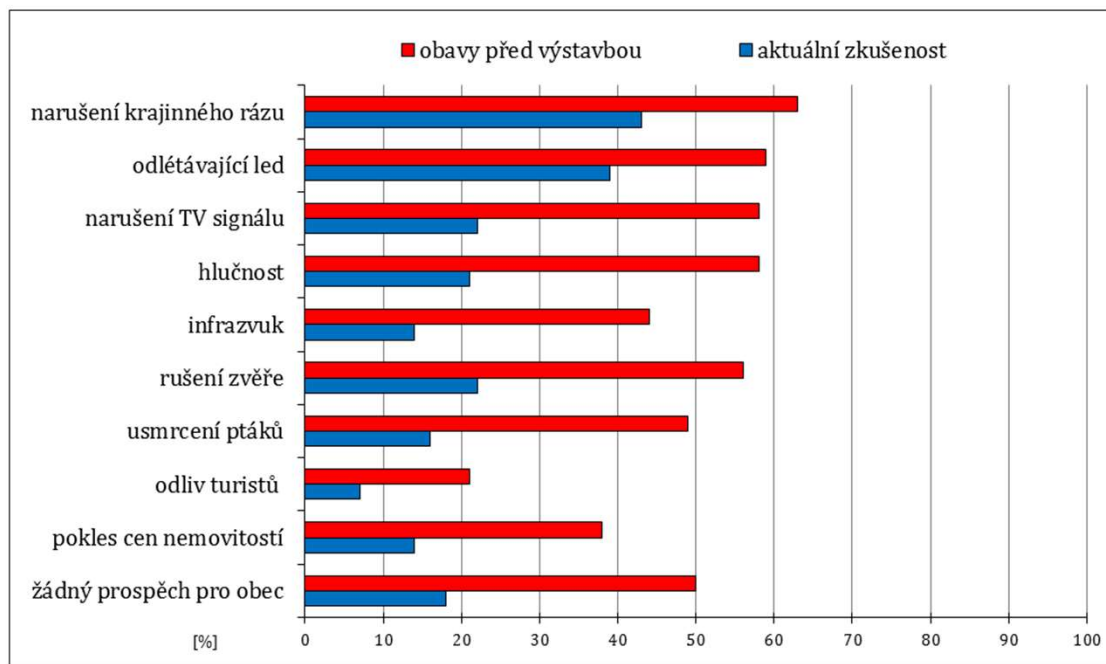


Zvířata a ptáci (50%)



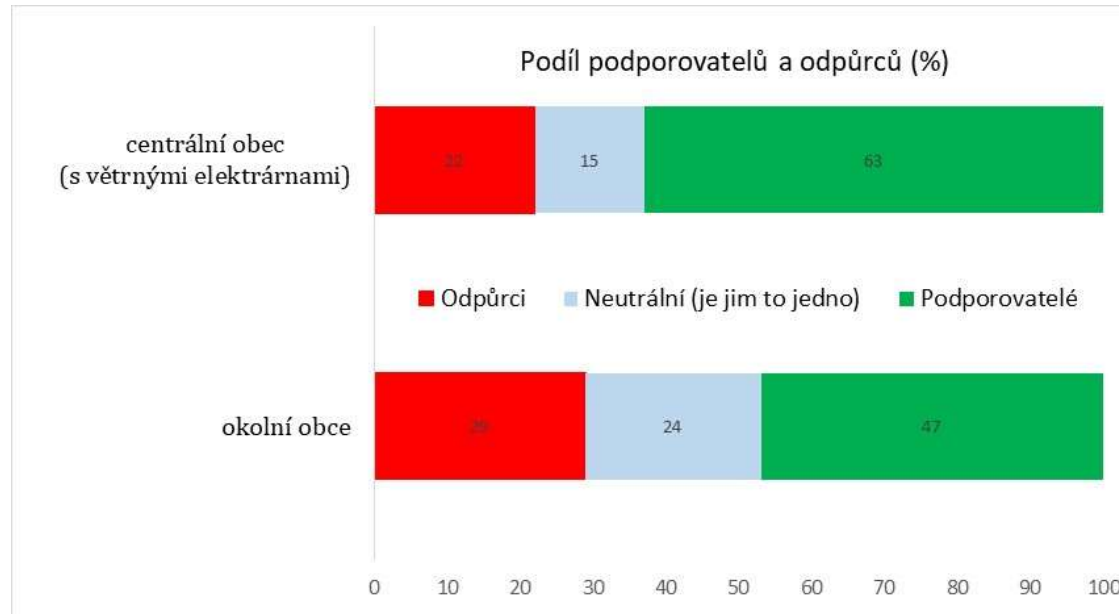
Změna charakteru krajiny
(63%)

Nenaplněné obavy a pozitivní vývoj postojů v čase



- ✓ Postoje ovlivňují většinou **neopodstatněné obavy a různé mýty**
- ✓ Míra obav a vnímání negativních dopadů klesá a **míra akceptace narůstá v průběhu času**
- ✓ Aktuální míra podpory je vyšší, než v době rozhodování o výstavbě → **efekt familiarizace**

Vyšší míra opozice je v okolních obcích



- ✓ Lidé žijící v okolí vidí větrné elektrárny, ale nemají z nich většinou ekonomické benefity → nižší míra podpory
- ✓ Nemají s nimi tak přímou osobní zkušenost → přetrvávají mýty a obavy
- ✓ Na narušení krajiny a hluk si paradoxně častěji stěžují lidé z okolí než ti žijící u elektráren !

Relativita vnímání pozitiv a negativ VtE

- ✓ Lidé, kteří podporují OZE z důvodu ochrany životního prostředí a klimatu, nevnímají negativně změnu krajiny
- ✓ Vyšší míra akceptace v environmentálně postižených regionech – lepší alternativa k uhlí, včetně vnímání dopadů na místní krajinu
- ✓ Vnímání ekonomických benefitů pro obec a místní rozvoj snižuje význam vnímání dopadů na krajinu
- ✓ Polovina odpůrců přiznává, že by elektrárny akceptovali, pokud by z nich měli přímý finanční přínos
- ✓ Protesty často pocházejí od vlastníků druhého bydlení (chalupářů, chatařů), kteří preferují nedotčenou krajinu nad ekonomickými benefity pro obec a pro stát





Pár důležitých bodů závěrem...

- ✓ **Dočasnost větrných elektráren**
 - relativně snadná demontáž a uvedení krajiny do původního stavu (+ inovace v likvidaci vrtulí)
- ✓ **Prostorová energetická spravedlnost**
 - všichni spotřebováváme energii = všichni (všude) bychom se měli podílet na výrobě
- ✓ **Procedurální spravedlnost**
 - otevřená komunikace a informovanost ze strany developerů a zastupitelů obcí, transparentní plánování projektů
- ✓ **Distributivní spravedlnost**
 - adekvátní kompenzace a diverzifikace ekonomických či jiných benefitů komunitám sdílejícím dopady projektů

Děkuji za pozornost

RNDr. Bohumil Frantál, Ph.D.

E-mail: bohumil.frantal@ugn.cas.cz



Větrný park Nová Ves v Horách, Ústecký kraj (Foto: B. Frantál)